

ENEMO Međunarodna misija za posmatranje izbora Kosovo, lokalni izbori 2013

Preliminarni izveštaj o ponovljenom glasanju prvog kruga izbora u tri biračka centra u Severnoj Mitrovici

Ponovljeni prvi krug lokalnih izbora u Severnoj Mitrovici sproveden je efikasno, sa povremenim proceduralnim nedostacima. Institucije zadužene za bezbednost su uspele da omoguće sigurne i mirne preduslove kako bi glasači slobodno i u miru izrazili svoju izbornu volju.

Na poziv Predsednika Republike Kosovo, gospođe Atifete Jahjage, Evropska mreža organizacija za posmatranje izbora (ENEMO), uputila je posmatračku misiju da nadgleda sprovođenje lokalnih izbora na Kosovu, koji su održani 3. novembra 2013.

Glavni tim ENEMO-a je stigao 1. oktobra u Prištinu i rasporedio 12 dugoročnih posmatrača, podeljenih u šest timova širom Kosova. Timovi su nadgledali predizborne aktivnosti, uključujući političku kampanju i aktivnosti izborne administracije do samih izbora. Na sam izborni dan 3. novembra, ENEMO je rasporedio 34 posmatrača iz redova svojih organizacija članica da nadgledaju 221 biračko mesto, u gotovo svim opštinama na Kosovu.

ENEMO je, takođe, posmatrao ponavljene izbore u Severnoj Mitrovici 17. novembra, sa 3 mobilna tima sastavljenih od po 2 Dugoročna posmatrača (LTOs), koji su na dan izbora funkcionali kao Kratkoročni posmatrači (STOs). Njih 6 je tog dana povućeno iz svojih oblasti odgovornosti i raspoređeno u Severnu Mitrovicu, kako bi posmatrali izborni proces u sva 3 biračka centra. ENEMO je, takođe imao i 1 tim na raspolaganju u S. Mitrovici, koji je bio zadužen da pruži podršku ostalim timovima, kao i za slučaj opasnosti tokom izbornog dana.

Izborni proces je procenjivan na osnovu međunarodnih standarda za demokratske izbore i u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom. Ovaj izveštaj o preliminarnim nalazima i zaključcima je donet nakon izbornog dana ponovljenog prvog kruga lokalnih izbora, u delu biračkih mesta u Severnoj Mitrovici.. Nalazi i zaključci su preliminarni i ne donose konačnu procenu celokupnog izbornog procesa. Misija će nastaviti da posmatra proces brojanja glasova, žalbenu proceduru, kao i u drugi krug izbora.

PRELIMINARNI ZAKLJUČCI

Ponovljeni prvi krug lokalnih izbora i Severnoj Mitrovici sproveden je efikasno i u mirnoj atmosferi u svim biračkim centrima, povremeno sa manjim proceduralnim nedostacima.

Institucije nadležne za bezbednost su uložile značajan trud u pozicioniranju adekvatnog broja pripadnika snaga bezbednosti u Severnoj Mitrovici i u isto vreme uspele da omoguće bezbedne i mirne preduslove kako bi glasači slobodno i u miru izrazili svoju izbornu volju.

Posmatrači ENEMO-a su još jedanput primetili zloupotrebu državnih resursa/pozicija moći od strane više javnih službenika, u odnosu na građane, uglavnom zaposlene u javnim institucijama.

Aktivna politička kampanja u blizini biračkih centara, kao i propagandni materijali političkih subjekata, bili su vidljivi na mnogim biračkim mestima.

Na osnovu informacija prikupljenih na terenu, biračka mesta su zatvorena na vreme, a materijali iz svih biračkih centara su preuzeti od strane službenika OEBS-a i potom transportovani u Centar za rezultate i brojanje u Prištini na prebrojavanje.

Na osnovu izveštaja posmatrača, porodično glasanje i dalje je ostalo izazov na mnogim biračkim mestima.

Kada je reč o rodnoj ravnopravnosti, ENEMO pohvaljuje izbornu administraciju za obezbeđivanje podjednake zastupljenosti oba pola u biračkim odborima na većini biračkih mesta u Severnoj Mitrovici.

PRELIMINARNI NALAZI

Na dan izbora, 8 posmatrača je raspoređeno u 4 tima od po dvoje, kako bi pratili otvaranje biračkih mesta, proceduru glasanja i brojanja u sva 3 biračka centra. Dodatno 3 tima dugoročnih posmatrača ENEMO-a bila su raspoređena u Centar za rezultate i brojanje, kako bi posmatrali proces brojanja glasova. ENEMO-vi posmatrači su pokrili svih 27 biračkih mesta.

Propagandni materijali korišćeni za političku kampanju primećeni su na manje od 100 metara udaljenosti od birališta u 48% biračkih mesta, dok je aktivno vođenje kampanje primećeno u blizini 37% biračkih mesta.

Uz facilitaciju OEBS-a, izborna administracija je uglavnom uspela da pripremi biračka mesta u skladu sa zakonom i većina biračkih mesta koja su posetili ENEMO-vi posmatrači je otvorena na vreme, ili sa malim zakašnjenjem. Proces otvaranja je pozitivno ocenjen u svim biračkim mestima na kojima su posmatrači ENEMO-a pratili proces otvaranja.

Atmosfera tokom izbornog dana je bila mirna u većini biračkih mesta. Snage bezbednosti bile su prisutne ispred svakog biračkog centra i tokom dana nije prijavljen nijedan veći incident.

Manji nedostaci u organizaciji i ralizaciji rada biračkih odbora primećeni su tokom dana na određenom broju biračkih mesta. Neki od članova biračkih odbora nisu posedovali adekvatno znanje o procedure, kao ni odgovarajuću akreditaciju Centralne izborne komisije. Dodatno, nekoliko proceduralnih neregularnosti je bilo primećeno. Na primer, u 34% posećenih biračkih mesta, članovi biračkih odbora nisu uvek na adekvatan način proveravali prisustvo spreja na rukama glasača, što je ostavilo prostora za mogućnost višestukog glasanja.

Tokom ovih ponovljenih izbora, zakonske odredbe koje se odnose na dokumenta za identifikaciju osoba sa pravom glasa, uglavnom su poštovane od strane svih biračkih odbora. Stoga je glasačima sa stranim (uglavnom srpskim) dokumentima bilo dozvoljeno da glasaju, ukoliko su bili na biračkom spisku.

Posmatrači ENEMO-a nisu videli glasače sa posebnim potrebama obeležene na glasačkim spiskovima, što može ostaviti prostora za mogućnost dvostrukog glasanja istih lica, jednom redovno na glasačkom mestu i jednom koristeći mehanizam za glasanje u slučaju posebnih potreba i okolnosti. Centar za rezultate i brojanje glasova bi trebalo da, tokom brojanja glasova osoba sa posebnim potrebama, obrati posebnu pažnju na verifikaciju i proveru ovih biračkih spiskova zbog moguće pojave dupliranih imena.

Tajnost glasanja je poštovana u svim posećenim biračkim mestima, osim u ograničenom broju slučajeva grupnog/porodičnog glasanja, koja su uočena na 6 biračkih mesta. U isto vreme ENEMO je primetio određeni broj glasača koji su dolazili u organizovanim grupama, uglavnom sastavljenih od građana zaposlenih u javnim institucijama u Severnoj Mitrovici. Mnogi glasači iz ovih grupa nisu bili na glasačkim spiskovima u biračkim mestima koja su posetili, tako da su glasali uslovno.

Na više od 50% posmatranih biračkih mesta, glasači koji nisu bili pronađeni na biračkom spisku, nisu bili upućivani na info-punkt radi traženja dalje pomoći, već je većina tih birača otišla direktno na dvojno biračko mesto gde su glasali uslovno. Ovo je uzrokovalo duge redove i gužvu na dvojnim biračkim mestima i može produžiti proces brojanja uslonih glasova u Centru za rezultate i brojanje.

Svi posmatrači ENEMO-a su bili mobilni timovi, za razliku od domaćih posmatrača, koji su uglavnom stacionirani i koji uglavnom prate proces u pojedinim biračkim mestima tokom celog dana. ENEMO je primetio prisustvo domaćih posmatrača na svega 19% posećenih biračkih mesta.

Posmatrači ENEMO-a su proceduru glasanja ocenili uglavnom kao vrlo dobru (5) i dobru (20).

Nakon zatvaranje svih biračkih mesta, izborni materijali, zajedno sa glasačkim kutijama su donešeni u Centar za rezultate i brojanje, u Prištini, u pravnji OEBS-a, verovatno zbog bezbednosnih razloga. Iako proces brojanja nije bio sproveden na biračkim mestima, posmatrači ENEMO-a su imali priliku da posmatraju najveći deo procedure brojanja glasova od strane biračkih odbora, zbog veće transparentnosti CRB-a nego inače,

Za dodatne informacije možete se обратити на:

Gazmend Agaj

Koordinator za medije

Posmatračka misija za kosovske lokalne izbore 2013

Addresa: Str. Hamez Jashari, 10000 Pristina

Mob: +377 (0) 45 845 637

E-mail: gazmend.agaj@enemo.eu